

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2135
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO IR KODEKSO
PAPILDYMO 476¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BENDROJO
PAGALBOS CENTRO ĮSTATYMO NR. IX-2246 2, 5, 7, 8 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KIBERNETINIO SAUGUMO
ĮSTATYMO NR. XII-1428 2, 8, 10, 12 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS POLITIKŲ IR VALSTYBĖS PAREIGŪNŲ DARBO
APMOKĖJIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1904 2 STRAIPSNIO IR PRIEDĖLIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS
ĮSTATYMO NR. I-1374 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS PAŠTO ĮSTATYMO NR. VIII-1141 19, 21, 22, 24, 25, 29, 30, 32 IR 33
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM
SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 19
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 132 STRAIPSNIU ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO NR.
XIII-2166 44, 45, 46, 77, 83 STRAIPSNIŲ IR III SKYRIAUS XI SKIRSNIO PAVADINIMO
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2018 M. GRUODŽIO 20 D. NUTARIMO NR. XIII-1896
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO, SEIMO KANCELIARIJOS IR SEIMUI
ATSKAITINGŲ INSTITUCIJŲ, RESPUBLIKOS PREZIDENTO KANCELIARIJOS IR
RESPUBLIKOS PREZIDENTUI ATSKAITINGŲ INSTITUCIJŲ, NACIONALINĖS TEISMŲ
ADMINISTRACIJOS, TEISMŲ, PROKURATŪROS, SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR
ĮSTAIGŲ SĄRAŠO PAGAL GRUPES PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTŲ
(TOLIAU – KARTU PROJEKTAI)
(TAP-20-795(5); TAIS-20-12044(3))**

2021-05-12 Nr. NV-991
Vilnius

Projektų rengėjai – Ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT), Susisiekimo ministerija (toliau – SM) ir Krašto apsaugos ministerija (toliau – KAM).

Projektų tikslas. Projektai parengti *siekiant į Lietuvos Respublikos nacionalinės teisės sistemą perkelti 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972*, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija). Šia direktyva siekiama efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augantį interneto paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikį, taip pat užtikrintą tvarią konkurenciją, elektroninių ryšių paslaugų sąveiką, prieinamumą, elektroninių ryšių tinklų ir elektroninių ryšių paslaugų saugumą ir galutinių elektroninių ryšių paslaugų gavėjų, įskaitant neįgalius galutinių paslaugų gavėjus ir vartotojus, teises ir teisėtus interesus.

Projektais taip pat siekiama *pakeisti RRT kompetencijos ir valdymo modelį bei užtikrinti, kad plačiajuosčio ryšio radijo dažnių (kanalų) skyrimas ir naudojimas atitiktų nacionalinio saugumo interesus.*

Europos Sąjungos valstybės narės į nacionalinę teisę Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatas turėjo perkelti iki 2020 m. gruodžio 21 d., tačiau atsižvelgiant į didelę Projektų apimtį ir siekiamų tikslų kompleksiskumą, Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatų perkėlimas užtruko, todėl Projektus siekiama teikti svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui skubos tvarka.

Dabartinė situacija. Neperkelta *Direktyva (ES) 2018/1972*, kuria siekiama efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augant interneto paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikiui. Numatomi svarbiausi pokyčiai:

- 1) *Platesnė elektroninių ryšių paslaugos apibrėžtis.*
- 2) *Radio dažnių spektro valdymas.*
- 3) *Prieiga prie labai pralaidžių elektroninių ryšių tinklų.*
- 4) *Rinkų tyrimai ir prieigos reguliavimas.*
- 5) *Universaliosios elektroninių ryšių paslaugos.*
- 6) *Vartotojų apsauga.*
- 7) *Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas.*

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) nuostatos *perkelia Pagrindų, Leidimų, Prieigos ir Universalųjų paslaugų direktyvų nuostatas, kurios yra keičiamos*. Administracinių nusižengimų kodeksas (toliau – ANK) *nenumato atsakomybės asmenims*, kurie nesiverčia elektroninių ryšių veikla, arba juridinių asmenų, kurie nesiverčia elektroninių ryšių veikla, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už ERĮ numatytos informacijos nepateikimą, neteisingos ar neišsamios informacijos pateikimą. Kibernetinio saugumo įstatyme (toliau – KSI), Bendrojo pagalbos centro įstatyme (toliau – BPCI), Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme (toliau – ADTAĮ), Pašto įstatyme (toliau – PI) vartojamos sąvokos ir nuorodos į ERĮ *neatitinka naujos redakcijos ERĮ*. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (toliau – SŽNSĮ) *nereglamentuoja žinybinių elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonų nustatymo ir jose taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų*, todėl nėra galimybių apsaugoti elektroninių ryšių tinklą. Veikia RRT valdymo modelis, kai *visus sprendimus priima vienas asmuo (RRT direktorius), o RRT Taryba (7 nariai, dirba neatlygintinai) atlieka tik patariamąją funkciją*. ERĮ *nenumatyta galimybė neskirti elektroninių ryšių išteklių ar panaikinti teisę juos naudoti*, įvertinat tai, kad elektroninių ryšių išteklių skyrimas ar naudojimas neatitinka nacionalinio saugumo interesų, nenumatyta galimybė rinkti informaciją galimoms grėsmėms nacionaliniam saugumui įvertinti. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme (toliau – NSUSOAĮ) *numatyta tik investuotojų, bet ne trečiųjų asmenų (aparaturas, įrenginių, programinės įrangos gamintojų, tiekėjų) atitikties nacionaliniam saugumui patikra*. Be to, Tarnybai, kaip elektroninių ryšių išteklius skiriančiam subjektui, nesuteikta teisė inicijuoti investuotojo patikrą.

Projektų esmė. Pakeitus ERĮ projektą ir kartu teikiamus įstatymų projektus, į nacionalinę teisę bus perkeltos Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatos. Pagrindiniai ERĮ projekte siūlomi pakeitimai:

1) *Patikslinamos šiuo metu ERĮ vartojamos sąvokos* (pavyzdžiui, elektroninių ryšių paslauga, elektroninių ryšių tinklas) *ir apibrėžiamos naujos sąvokos* (pavyzdžiui, asmenų tarpusavio ryšio paslauga, labai pralaidus elektroninių ryšių tinklas, kalbinio ryšio paslauga, mažos aprėpties belaidžio prisijungimo prie elektroninių ryšių tinklo taškas, su numeriu nesiejama asmenų tarpusavio ryšio paslauga, su numeriu siejama asmenų tarpusavio ryšio paslauga ir kita) (naujos redakcijos ERĮ 3 straipsnis).

2) *Papildomos nuostatos, susijusios su veiksmingu ir efektyviu elektroninių ryšių išteklių* (radio dažnių (kanalų), ryšio numerių) *valdymu ir naudojimu* (naujos redakcijos ERĮ 13, 57, 59, 60, 61, 66 ir kiti straipsniai):

- reglamentuojama bendradarbiavimo su Europos Sąjungos institucijomis, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija, Radio spektro politikos grupe ir Europos Sąjungos valstybėmis narėmis dėl radio dažnių (kanalų) valdymo ir naudojimo tvarka;

- tikslinamos RRT funkcijos užtikrinant veiksmingą ir efektyvų radio dažnių (kanalų) naudojimą;

- reglamentuojama suderintų radio dažnių (kanalų) naudojimo termino nustatymo ir jo pratęsimo tvarka;

- įtvirtinama galimybė RRT kartu su kitomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis bendrai nustatyti radio dažnių (kanalų) skyrimo procedūras.

3) *Tikslinama rinkų tyrimo tvarka* (naujos redakcijos ERĮ 16 straipsnis):

- keičiamas rinkų tyrimų atlikimo periodiškumas iš 3 į 5 metus;
- numatoma galimybė Tarnybai atsiimti sprendimo, kuriuo būtų apibrėžta atitinkama rinka ar nustatyti arba nenustatyti ūkio subjektai, joje turintys didelę įtaką, projektą po jo pateikimo Europos Komisijai, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijai ir kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms;

- numatoma galimybė RRT bet kuriuo rinkos tyrimo procedūros etapo metu atsisakyti priimti sprendimo, kuriuo būtų apibrėžta atitinkama rinka ar nustatyti arba nenustatyti ūkio subjektai, joje turintys didelę įtaką, projektą.

4) *Įtvirtinama galimybė nustatyti naujus įpareigojimus* didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, taip pat elektroninių ryšių tinklų teikėjams ir kitiems asmenims (įpareigojimą suteikti prieigą prie infrastruktūros, įpareigojimą bendrai naudoti pasyviąją elektroninių ryšių infrastruktūrą arba sudaryti susitarimus dėl vietinės tarptinklinio ryšio prieigos, įpareigojimą suteikti prieigą prie kabelių bei susijusių priemonių pastatų viduje) (naujos redakcijos ERĮ 21, 22 straipsniai), *tikslinamas įpareigojimų*, galimų nustatyti didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, *turintys* (naujos redakcijos ERĮ 17, 18, 22, 23, 24, 26 straipsniai).

5) *Numatoma galimybė ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, pasiūlyti įsipareigojimus* (pavyzdžiui, sudaryti galimybes bendrai investuoti į naują labai pralaidų elektroninių ryšių tinklą) (naujos redakcijos ERĮ 27, 28 straipsniai).

6) *Patikslinamos ERĮ nuostatos, reglamentuojančios teisės verstis elektroninių ryšių veikla įgyvendinimą*, jas suderinant su Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatomis (naujos redakcijos ERĮ 35, 36 straipsniai).

7) *Keičiama universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų apimtis* (naujos redakcijos ERĮ 37 straipsnis):

- nebelieka pareigos teikti telefono ryšio paslaugas taksofonais;
- atsiranda pareiga užtikrinti pakankamos plačiajuostės interneto prieigos paslaugų teikimą. ERĮ projekte nesiūloma konkretizuoti, kokie universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų konkretūs techniniai parametrai turėtų būti užtikrinti (pavyzdžiui, kokia plačiajuostės interneto prieigos sparta), nes tai bus sprendžiama įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais, vertinant tiek ekonominę situaciją šalyje, tiek teikiamų paslaugų kainas, bus atliekamas vertinimas;

- numatoma galimybė nustatyti įpareigojimą operatoriams teikti nepasiturintiems gyventojams ar socialinių paslaugų gavėjams universaliasias elektroninių ryšių paslaugas įperkamomis kainomis, kurios skirtųsi nuo įprastai taikomų komercinių kainų;

- išlaikomas nuostolių, patirtų dėl įpareigojimo užtikrinti universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų prieinamumą ir (ar) įpareigojimo užtikrinti šių paslaugų įperkamumą, kompensavimo mechanizmas, kurį nustatys Vyriausybė.

8) *Nustatoma plačiajuosčio ryšio tinklų aprėpties tyrimo atlikimo tvarka* (naujos redakcijos ERĮ 47 straipsnis).

9) *Įtvirtinama mažos aprėpties belaidžio prisijungimo prie elektroninių ryšių tinklo taškų įrengimo ir naudojimo tvarka*, prisijungimo prie vietinių radijo ryšio tinklų tvarka ir sąlygos (naujos redakcijos ERĮ 49, 50 straipsniai).

10) *Tikslinamos ERĮ nuostatos, reglamentuojančios informacijos gavimą ir ekonominių sankcijų skyrimą* (naujos redakcijos ERĮ 81–95 straipsniai):

- įtvirtinama galimybė reikalauti iš ūkio subjektų pateikti informaciją, reikalingą plačiajuosčio ryšio tinklų aprėpties tyrimo tikslais, atsakymams į Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos prašymus, ataskaitų ar tyrimų rengimo tikslais, elektroninių ryšių tinklų ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų aprėpties, galutinių paslaugų gavėjų junglumo įvertinimui;

- numatoma atsakomybė už atitinkamos Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje yra naudojami Lietuvos Respublikos ryšio numeriai, vartotojų teisių apsaugą ir (arba) ryšio numerių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimą;

- numatoma atsakomybė už tyčia arba dėl neatsargumo pateiktą neteisingą ar neišsamią naujos redakcijos ERĮ 47 straipsnio 5 ar 6 dalyje nurodytą informaciją;

- nustatoma ekonominės sankcijos skyrimo senatis – 2 metai nuo pažeidimo padarymo dienos, o trunkamojo pažeidimo atveju – 2 metai nuo jo paaiškėjimo dienos;
- detalizuojama ekonominių sankcijų skyrimo procedūra.

11) *Siūloma, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojūt nauja RRT Tarybos narių skyrimo tvarka ir naujas valdymo modelis.* RRT būtų valdoma kolegialiai penkių Tarybos narių, kurie būtų skiriami Respublikos Prezidento Ministro Pirmininko teikimu 5 metų laikotarpiui. Už Tarybos narių darbą būtų mokamas darbo užmokestis.

12) *Siūloma ERĮ projekto 69 straipsniu įtvirtinti pareigą RRT kreiptis į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisiją* dėl asmenų, pateikusių paraiškas dalyvauti konkurse, aukcione ar prašymą skirti judriojo ryšio radijo dažnius (kanalus) tiesiogiai prašančiam asmeniui, taip pat jų elektroninių ryšių veiklai radijo dažnių (kanalų) pagrindu vykdyti planuojamos naudoti aparatūros ir (ar) įrenginių ir (ar) programinės įrangos gamintojų ir (ar) tiekėjų atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros NSUSOAĮ nustatyta tvarka. Taip pat minėto straipsnio nuostatomis siūloma įtvirtinti pareigą asmenims, teikiantiems paraiškas dalyvauti konkurse, aukcione ar prašymą skirti judriojo ryšio radijo dažnius (kanalus) tiesiogiai prašančiam asmeniui, RRT pateikti informaciją apie jų elektroninių ryšių veiklai nurodytų radijo dažnių (kanalų) pagrindu vykdyti planuojamos naudoti aparatūros ir (ar) įrenginių ir (ar) programinės įrangos gamintojus ir tiekėjus. Asmuo, pateikęs paraišką dalyvauti konkurse ar aukcione, netektų teisės jame dalyvauti, o prašymą skirti radijo dažnius (kanalus) tiesiogiai pateikusiam asmeniui būtų atsisakoma skirti prašyme nurodytus radijo dažnius (kanalus), jeigu NSUSOAĮ nustatyta tvarka priimamas Vyriausybės sprendimas, kad jis ir (ar) jo elektroninių ryšių veiklai nurodytų radijo dažnių (kanalų) pagrindu vykdyti planuojamos naudoti aparatūros, įrenginių ir (ar) programinės įrangos gamintojas ir (ar) tiekėjas neatitinka nacionalinio saugumo interesų. Asmenys, kuriems iki įstatymo įsigaliojimo buvo suteikta teisė naudoti judriojo ryšio radijo dažnius (kanalus), ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos privalėtų pateikti RRT informaciją apie jų elektroninių ryšių veiklai šių radijo dažnių (kanalų) pagrindu vykdyti naudojamos aparatūros ir (ar) įrenginių ir (ar) programinės įrangos gamintojus ir (ar) tiekėjus. Taip pat siūloma nustatyti terminus, per kuriuos asmenys turėtų pasikeisti naudojamą nacionalinio saugumo interesų neatitinkančią įrangą. RRT minėtų reikalavimų nesilaikantiems asmenims galėtų panaikinti teisę naudoti judriojo ryšio radijo dažnius (kanalus).

13) *Siūloma įtvirtinti teisę galutiniams paslaugų gavėjams viešąsias elektroninių ryšių paslaugas gauti galiniais įrenginiais su integruotais abonento identifikavimo moduliais*, taip pat jų teisę išlaikyti ryšio numerį, kai yra keičiamas viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, nekeičiant abonento identifikavimo modulio galiniame įrenginyje ir be fizinės prieigos prie galinio įrenginio (naujos redakcijos ERĮ 40 straipsnio 18 dalis). Tai leistų užtikrinti viešųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjams galimybę gauti elektroninių ryšių paslaugas galiniais įrenginiais, kuriuose nėra naudojamas tradicinis abonento identifikavimo modulis (SIM kortelė) ir kuriuose gamintojas yra integravęs techninius sprendimus, kaip identifikuoti paslaugų gavėjus.

14) *Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu*, naujos redakcijos ERĮ nuostatose, kuriose įvardijamos tam tikrų institucijų funkcijos, *įrašomos konkrečios institucijos, kurioms tos funkcijos yra pavedamos.*

15) *Atliekami kiti redakcinio pobūdžio patikslinimai*, siekiant užtikrinti ERĮ nuostatų tarpusavio suderinamumą ir atitiktį teisės aktų reikalavimams.

Priėmus ANK projektą, *bus numatyta administracinė atsakomybė asmenims*, kurie nesiverčia elektroninių ryšių veikla, arba juridinių asmenų, kurie nesiverčia elektroninių ryšių veikla, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už ERĮ numatytos informacijos nepateikimą, klaidingos, neteisingos ar neišsamios informacijos pateikimą, taip pat minėtiems asmenims bus numatyta atsakomybė už naujos redakcijos ERĮ 47 straipsnio 5 ar 6 dalyje nurodytos informacijos nepateikimą, neteisingos ar neišsamios informacijos pateikimą tyčia arba dėl neatsargumo.

Priėmus BPCĮ projektą, jame *vartojamos sąvokos bus suderintos su ERĮ projekte vartojamomis sąvokomis*, taip pat *bus užtikrintas visuomenės informavimas apie skubiosios pagalbos tarnybos ryšio numerį 112 ir jo naudojimą*, kaip to reikalauja Direktyva (ES) 2018/1972.

Priėmus KSĮ projektą ir ADTĮ projektą, *bus užtikrinta keičiamuose įstatymuose vartojamų sąvokų ir nuorodų atitiktis ERĮ.*

Priėmus PĮ projektą, *bus užtikrinta, kad naujas RRT valdymo modelis veiks ir pašto reguliavimo srityje.*

Priėmus NSUSOAĮ projektą, *bus užtikrinta judriojo ryšio radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir (ar) naudojimo atitiktis nacionalinio saugumo interesams patikra.*

Priėmus SŽNSĮ projektą *bus sudarytos sąlygos apsaugoti elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūrą nustatant apsaugos zonas.*

Priėmus Seimo nutarimo projektą, *RRT bus įtraukta į Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašą ir priskirta I grupei institucijų ir taip užtikrintas vienodas ir nuoseklus teisinis reglamentavimas, palyginti su kitomis panašią veiklą vykdančiomis institucijomis, kurios pagal savo statusą ir veiklos pobūdį yra artimos RRT.*

Papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės įsteigtų fondų Projektams įgyvendinti **lėšų nereikės**. Tačiau **lėšų gali pareikalausti universalių paslaugų kompensavimas**, kurio reikalavimus ir sąlygas patvirtins Vyriausybė.

Derinimas. Projektai su visuomene ir suinteresuotomis institucijomis **buvo derinti net keturis kartus** – du kartus juos teikė derinti RRT ir du kartus – SM. Projektų derinimo metu pastabų ir (ar) pasiūlymų pateikė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Lietuvos transporto saugos administracija, RRT, ryšio operatoriai („Telia Lietuva“, AB; UAB „Bitė Lietuva“; UAB „Tele2“), UAB „Huawei Technologies“, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos kabelinės televizijos asociacija.

Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma. Tačiau įvertinant šios pažymos turinį ir apimtį, akivaizdu, kad Projektai yra iki galo nesuderinti su RRT, VSD, KAM, VRM, Konkurencijos taryba ir ryšio operatoriais.

Projektai **buvo svarstyti tris kartus Vyriausybės** tarpinstituciniuose pasitarimuose. Projektai **patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos** Teisės ir Viešojo valdymo grupių **pastabas**. Esminių nesutarimų esama ir dėl ERĮ projekto teisinio reguliavimo, ir dėl RRT valdymo modelio keitimo, ir dėl plačiajuosčio ryšio radijo dažnių skyrimo ir naudojimo atitikties nacionalinio saugumo interesams.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Seime yra svarstomas Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 12, 50 ir 71 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 57¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-413 ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 19 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas. Jų tikslas – užtikrinti, kad plačiajuosčio ryšio radijo dažnių (kanalų) skyrimas ir naudojimas atitiktų nacionalinio saugumo interesus.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas dėl koordinuoto valstybės institucijų atsako į nacionalinio saugumo grėsmes užtikrinant, kad 5G infrastruktūroje nebūtų naudojamos nepatikimų gamintojų technologijos ir įranga. Vyriausybės programoje nustatytas 2024 metais sėkmės rodiklis, jog 5G ryšio infrastruktūra būtų plėtojama dalyvaujant tik nacionalinio saugumo kriterijus atitinkantiems gamintojams.

Dalykinio vertinimo išvada.

1. Projektų aiškinamojo rašto 7 punkte nepakankami įvertinta Projektų įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai, nes iš pateiktų pastabų akivaizdu, jog numatomas teisinis reguliavimas ne tik sudarys palankias sąlygas 5G ryšio tinklų plėtrai, investicijoms į ypač pralaidžius elektroninių ryšių tinklus,

paskatins elektroninių ryšių infrastruktūros vystymą ir užtikrins geresnę vartotojų teisių apsaugą, tačiau *nulems ir verslo poreikį papildomoms investicijoms*, atnaujinant ir keičiant 5G infrastruktūrai reikalingus įrenginius, aparatūrą ir programinę įrangą.

2. ERĮ projekte lieka neišspręsta *ryšių kabelių kanalų sistemos* priskyrimo nekilnojamiesiems daiktams problema. Tuo tarpu tinkamas organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų pasirinkimas ir efektyvus jų taikymas praktikoje priklauso nuo to, ar ryšių ir informacinė sistema arba jos dalis yra kilnojamasis, ar nekilnojamasis daiktas.

3. ERĮ projekto įgyvendinimo nuostatose (2 str. 4 ir 5 d.) *neatsižvelgta į verslo siūlymus nustatyti subjektams, naudojančioms nacionalinio saugumo interesų neatitinkančią aparatūrą, įrenginius ir (ar) programinę įrangą, visais atvejais vienodą pereinamąjį laikotarpį, per kurį jie turėtų ją pasikeisti, įskaitant ir įrangą branduolio dalyje*.

4. Nors Projektų aiškinamojo rašto 5 nurodyta, kad priėmus Projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma, tačiau *iš pateiktų pastabų akivaizdu, jog nebuvo analizuotos Projektų įgyvendinimo pasekmės, t. y. kiek verslui ir vartotojams kainuos įrangos keitimas*. Kadangi tinklo įrangos rinka pasižymi nedideliu gamintojų skaičiumi (šiuo metu tinklo įrangą teikia trys tokios įrangos gamintojai (Ericsson, Huawei ir Nokia), todėl pigiausio pardavėjo pašalinimas iš rinkos gerokai sumažins konkurenciją tarp likusių gamintojų ir pabrangins ryšio paslaugas. Preliminariais ryšio paslaugų teikėjų skaičiavimais papildomos išlaidos galėtų siekti dešimtis ar net šimtus milijonų eurų, todėl atsižvelgiant į kitų valstybių, pavyzdžiui, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos, Skandinavijos šalių, praktiką, Projektų aiškinamajame rašte *reikėtų bent apytikslės informacijos, kiek išaugs 5G ryšio tinklo diegimo kaina, kokias papildomas išlaidas patirs verslas ir vartotojai, kiek gali vėluoti ryšio tinklo diegimo darbai ir pan.*

5. Projektų aiškinamajame rašte trūksta informacijos apie poveikio konkurencijai vertinimą, nors *ERĮ projekto 69 straipsnio nuostatų teisinis reguliavimas gali daryti įtaką konkurencijai atitinkamose rinkose, sumažindamas rinkos dalyvių skaičių*. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsniu, kai nustatomas, keičiamas ar panaikinamas teisinis reguliavimas gali paveikti konkurenciją, yra privaloma atlikti poveikio konkurencijai vertinimą pagal Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gaires. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti įvertintas ir aprašytas tokio numatomo teisinio reguliavimo poveikis konkurencijai. Jeigu neigiamas poveikis konkurencijai būtų nustatytas, turėtų būti įvertinta ir pagrįsta, ar kokie nors kiti viešojo intereso tikslai (pavyzdžiui, nacionalinio saugumo) nusveria galimas rizikas dėl poveikio konkurencijai.

Siūlome Projektus svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Vyresnioji patarėja

Sigita Panovienė